

Voorwoord

Een tekentalent, een krak in rekenen, een spraakwaterval ... ieder kind blinkt uit in iets! Daarnaast heeft elk kind ook vakonderdelen waarin het minder sterk is. Het is onze taak als leerkracht om ervoor te zorgen dat we leerlingen zodanig ondersteunen en begeleiden dat ze ook voor die vakonderdelen hun weg vinden in het reguliere aanbod.

Soms is de kloof met het reguliere aanbod te groot en kan het zinvol zijn om enkele stappen terug te zetten, tot op het niveau van de beheerste leerstof van de leerling. Je werkt dan voor die leerling een eigen leertraject uit dat aansluit bij wat hij kan, zonder dat hij daarvoor de klas moet verlaten. De leerwinst zal daardoor groter worden en dat kan tot een beter welbevinden leiden, wat het zelfvertrouwen van de leerling vaak ook vergroot.

Bij de aanbreng van de leerstof wordt ze via doe-opdrachten verkend. Stapsgewijs wordt de leerinhoud verkend, ingeoeft en toegepast.

Deze mappen oefenen de basisleerstof taal met als doel het gericht inoefenen van de minimumdoelen die leerlingen moeten verwerven om op het einde van de lagere school een getuigschrift te behalen. De leerstof is verdeeld over dertien mappen. Iedere map (met uitzondering van map 1) is onderverdeeld volgens de domeinen van taal: luisteren, spreken, lezen, schrijven, spelling en taalbeschouwing.

Doelgroep

De mappen *Taalmonsters* richten zich enerzijds naar leerlingen voor wie het reguliere aanbod taal van de klas niet volledig meer haalbaar is. Voor deze leerlingen wordt vaak een eigen traject opgesteld. Via een **IAC** (individueel aangepast curriculum) voor taal biedt *Taalmonsters* een mogelijkheid om deze leerlingen in de eigen, vertrouwde klasomgeving op eigen niveau te laten meewerken.

Anderzijds kan dit materiaal ook gebruikt worden als **remediëringmateriaal** voor leerlingen die de reguliere taallessen wel nog meevolgen, maar die als extra ondersteuning even een stapje terug moeten zetten voor een bepaald vakonderdeel. Uiteraard staat het opnieuw aansluiting vinden bij het klasaanbod hier centraal.

Leerlingen met specifieke onderwijsnoden / ION

Het M-decreet stelt leerkrachten meer en meer voor de uitdaging om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften een plaats te geven in hun klas en inclusief onderwijs te realiseren. Ook hier kunnen de mappen soelaas bieden. Voor een deel van deze leerlingen zal het reguliere taalaanbod niet aansluiten bij hun mogelijkheden. De mappen kunnen gebruikt worden om voor deze leerlingen een individueel traject op te stellen.

Doel

Het doel van *Taalmonsters* is tweeledig, afhankelijk van de doelgroep die beoogd wordt.

- Bij het opstellen van een IAC (individueel aangepast curriculum) is het doel van de mappen om de leerling een aanbod taal op maat te bieden met als einddoel zoveel mogelijk minimumdoelen basisonderwijs te behalen.
- Als deze mappen gebruikt worden als remediëringmateriaal, hebben ze tot doel om stapsgewijs opnieuw aansluiting te doen vinden bij de reguliere klaswerking taal.

Brede zorg

De mappen kunnen bijgevolg op de drie niveaus van zorg ingeschakeld worden:

- door de klasleerkracht om de differentiatie in de eigen klas te organiseren;
- door zorgleerkrachten en zorgcoördinatoren;
- door externen zoals logopedisten en ondersteunende leerkrachten.

Opbouw van *Taalmonsters*

Deze mappenreeks bestaat uit dertien verschillende mappen en bevat de leerstof vanaf het eerste leerjaar t.e.m. het zesde leerjaar. De mappen kunnen gebruikt worden naast elke andere taalmethode. *Taalmonsters* is onafhankelijk van andere methodes en is zo multi-inzetbaar voor elke leerling.

Map 1 werkt specifiek rond het aanvankelijk lezen.

Vanaf map 2 t.e.m. map 13 worden de minimumdoelen taal van de lagere school verder geoefend. Deze mappen bevatten lessen uit de verschillende domeinen van taal:

- luisteren
- spreken
- lezen
- schrijven
- spelling
- taalbeschouwing

In map 1 t.e.m. map 3 staan geen hoofdletters, omdat we ervan uitgaan dat deze lessen gebruikt zullen worden voor leerlingen bij wie het leesniveau nog heel laag ligt. Vanaf map 4 staan er wel hoofdletters. Vanaf deze map worden de leesteksten en instructies ook iets moeilijker van niveau. Op die manier wordt het niveau map per map opgebouwd.

De lessen zitten geordend per domein, maar het is zeker niet de bedoeling om de lessen chronologisch te doorlopen. Je kiest als leerkracht zelf welke lessen op welk moment aan bod komen. Probeer indien mogelijk het lesonderwerp van het IAC of van de remediëring zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de leerstof die je op dat moment aan de klasgroep aanbiedt.

Starten met *Taalmonsters*

Starten met de mappen kan op ieder moment tijdens de lagere school. Als voor een leerling op een bepaald moment een individueel traject wordt uitgeschreven, kunnen deze mappen gebruikt worden. Men kan dus op elk moment in de schoolloopbaan van een leerling de stap naar een IAC (individueel aangepast curriculum) zetten.

Het is wel van groot belang dat die stap niet zomaar gezet wordt. Pas wanneer na alle mogelijke ondersteuning, zorg en differentiatie taal een struikelblok blijft, kan het IAC als hulpmiddel ingeschakeld worden. Het spreekt voor zich dat het nemen van die beslissing steeds in overleg gebeurt met de ouders, de klasleerkracht, het zorgteam en het CLB.

De mappen *Taalmonsters* kunnen ook als remediërmateriaal voor één lesonderwerp of één taaldomein op eender welk moment in de schoolloopbaan van een leerling gebruikt worden.

De mappen zijn niet leerjaargebonden. Dat houdt in dat map 1 bijvoorbeeld zowel in het eerste leerjaar als in het derde leerjaar gebruikt kan worden, afhankelijk van het niveau van een leerling voor een bepaald vakonderdeel.

Je kunt dus als leerkracht binnen de mappen op zoek naar het materiaal dat qua niveau het best aansluit bij het beheerste niveau van de leerling. De moeilijkheidsgraad wordt stapsgewijs verhoogd. Dat zorgt ervoor dat je steeds een stap terug kunt zetten als het te moeilijk blijkt of een stap overslaan als het goed gaat.

In de reeks zit ook heel wat oefenmateriaal. Dat betekent niet dat je al dat oefenmateriaal ook daadwerkelijk moet aanbieden. Als een leerinhoud bereikt is, kan de leerling gerust een volgende stap zetten. Het invullen van werkblaadjes kan geen doel op zich zijn, maar dient alleen om de leerinhoud voldoende te verkennen, in te oefenen en toe te passen.

De inhoudstafel van de dertien mappen kan een leidraad zijn om een pakket op maat samen te stellen. Via de inhoudstafel kun je per vakonderdeel gericht op zoek naar de lessen die je kunt gebruiken. Als bepaalde lessen te makkelijk zijn, kun je via de inhoudstafel op zoek gaan in welke volgende mappen dat onderdeel nog aan bod komt. Andersom kun je via de inhoudstafel ook zoeken naar lessen die eenvoudiger zijn, om enkele stappen terug te zetten.

Opbouw van een les – inbreng van de leerkracht versus zelfstandig werk

De lessen binnen de mappenreeks zijn zo opgebouwd dat de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig aan de slag kunnen.

Uiteraard is voor elke nieuwe lesinhoud instructie nodig door de leerkracht. Indien mogelijk blijft het interessant om een leerling te laten aansluiten bij een klassikale instructie. Zo kun je tijdens een les over 'het communicatieschema' deze leerlingen de klassikale instructie laten meevolgen, om nadien op eigen niveau verder te werken. Uiteraard is het belangrijk om ook tijdens deze instructiemomenten rekening te houden met het niveau van de betrokken leerling en die ook af en toe op zijn niveau aan te spreken.

De leerstof wordt samengevat in een onthoudkader boven aan de werkblaadjes. Daarna kan de leerling steeds teruggrijpen. Gedurende de lessen binnen een reeks over een bepaald

onderwerp wordt de inhoud van deze kaders afgebouwd, zodat de leerling de leerstof langzaamaan kan automatiseren.

Daarnaast starten nieuwe lessenreeksen steeds met een doe-opdracht. Daarmee wordt de leerstof op een actieve manier verkend. Deze opdrachten vragen begeleiding door de leerkracht. De leerkracht moet de begeleiding aanbieden als een instructiemoment voor deze leerling.

De verschillende vakonderdelen

In een reguliere taalles komen vaak enkele leerinhouden aan bod. Zo kan in een les begrijpend lezen bijvoorbeeld aandacht besteed worden aan het zoeken van informatie in een tekst, het aanduiden van sleutelwoorden ... Bij *Taalmonsters* wordt elke leerinhoud geïsoleerd aangebracht en geoefend. Zo krijgen leerlingen de kans om elke leerinhoud intensief te oefenen. Vaak is de leerstof voor leerlingen die meer moeite hebben met taal duidelijker en overzichtelijker als ze de leerinhouden niet samen, maar afzonderlijk krijgen aangeboden.

Alle lesinhouden die in de lagere school aan bod moeten komen om de minimumdoelen te bereiken, zijn aanwezig in de dertien mappen en worden stapsgewijs moeilijker gemaakt.

Aanvankelijk lezen

In map 1 (aanvankelijk lezen) worden de deelvaardigheden geoefend die nodig zijn om te komen tot lezen.

We besteden daarbij extra aandacht aan het oefenen van de foneem-grafeemkoppelingen, het lezen van letterclusters, MKM-woorden en visuele en auditieve verwarringen.

Er is bewust voor gekozen om binnen deze map alleen met leesletters te werken. Bij het leren lezen is het van belang om een eenvoudig lettertype te hanteren. Schrijffletters worden pas geïntegreerd vanaf het schrijven in map 2, om visuele verwarring te beperken. We zien vaak bij leerlingen met een zwakke visuele perceptie dat ze net moeite hebben met het voorstellingsvermogen. Het gebruik van te veel verschillende lettertypes zorgt dan ook voor verwarring.

Voor leerlingen die nog problemen ondervinden met aanvankelijk lezen, zal het nodig zijn dat de opdrachten worden voorgelezen. De verschillende lessen zijn wel steeds op dezelfde manier opgebouwd. De visuele herkenning van de oefeningen zal ervoor zorgen dat leerlingen met leesproblemen ook vrij snel zelfstandig aan de slag kunnen gaan met het verwerken van de leerstof.

Vanaf map 2 t.e.m. map 13 komen de verschillende vakonderdelen aan bod. Ieder vakonderdeel heeft een eigen domeinmonster. De monsters geven aan over welk domein het gaat. De vermelding van het domein vind je ook aan de zijkant van elke bladzijde terug.

Er wordt binnen de verschillende domeinen veel aandacht besteed aan leesplezier.

Luisteren

Bij de luisterlessen wordt gebruikgemaakt van luisterfragmenten.

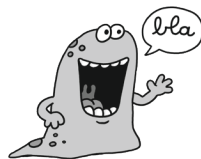
De luisterfragmenten bevatten zowel de instructies als de concrete luisteropdrachten. Wanneer de leerlingen een opdracht moeten uitvoeren op het werkblad, is er een 'ping' te horen. De leerling kan dan op pauze drukken, zodat hij voldoende tijd heeft om de opdracht te maken.

De luisterfragmenten zijn beschikbaar via de lerarenkit en bijgevoegde cd per map.

De uitgeschreven versies van de luisterfragmenten zijn terug te vinden in de lerarenkit. We benadrukken toch graag het belang van het laten beluisteren van de teksten. Op die manier kan een leerling oefenen op gericht luisteren op een vrij zelfstandige basis.

Het niveau van de luisteropdrachten ligt vanaf map 2 bewust iets hoger dan dat van de andere vakonderdelen, omdat het hier alleen gaat over luistervaardigheden en we bij deze lessen geen leesvaardigheden verwachten van de leerlingen.

Als het voor de leerling nog moeilijk is om antwoorden te noteren, mogen ze ook mondeling toegelicht of getekend worden. De antwoorden die bij de oefeningen staan, zijn meestal slechts een suggestie en geven de leerkracht een idee. Juiste zinsconstructies schrijven en correct spellen zijn niet het doel van de luisterlessen, wel het juist begrijpen van de inhoud.

Spreeken

Het is evident dat zelfstandig werken bij het vakonderdeel spreken het minst vanzelfsprekend is. Tijdens deze lessen zal de beoogde inbreng van de leerkracht of een klasgenootje iets hoger liggen dan bij de andere vakonderdelen.

De oefeningen zijn wel zo opgebouwd dat de leerlingen ook hier vaak zelfstandig kunnen oefenen.

Het niveau van de spreekopdrachten ligt vanaf map 2 bewust iets hoger dan dat van de andere vakonderdelen, omdat het hier alleen gaat over spreekvaardigheden en we bij deze lessen geen leesvaardigheden verwachten van de leerlingen.

Als het voor de leerling nog moeilijk is om antwoorden te noteren, mogen ze ook mondeling toegelicht of getekend worden. De antwoorden die bij de oefeningen staan, zijn meestal slechts een suggestie en geven de leerkracht een idee. Juiste zinsconstructies schrijven en correct spellen zijn niet het doel van de spreeklessen, wel het juist begrijpen en verwoorden van de inhoud.

Lezen

In het vakonderdeel lezen kunnen de leerlingen zowel technisch lezen als begrijpend lezen oefenen. Bij begrijpend lezen wordt elke deelvaardigheid grondig geoefend. In het reguliere aanbod wordt een tekst vaak vanuit verschillende oogpunten bekeken: Welke moeilijke woorden zitten erin? Wie is het hoofdpersonage? Wat zijn de sleutelwoorden? ... Met *Taalmonsters* kunnen de leerlingen die vaardigheden intensief en apart oefenen. De gekozen teksten zijn gevarieerd, zodat veel tekstsoorten aan bod komen.

Bij technisch lezen kunnen ze een aantal deelvaardigheden oefenen die essentieel zijn om vlot te kunnen lezen. Denk daarbij aan lezen zonder bijwijzen met de vinger, gebruik van intonatie, interpunctie ... *Taalmonsters* heeft niet de bedoeling om het leesteknisch niveau te verhogen. Daarop wordt dus niet intensief geoefend.

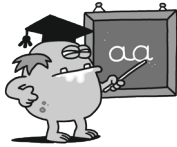
Het leesplezier en het begrijpen van teksten staan centraal! De teksten worden meestal aangeboden op kopieerbladen die aan deze map toegevoegd zijn.

Schrijven

Bij creatief schrijven is gekozen voor het leren schrijven van een gevarieerd aanbod aan tekstsoorten. De klemtoon ligt bij deze lessen niet op de hoeveelheid van schrijven, maar op het leren opbouwen van een tekst, het gebruiken van methodieken, de vormgeving ...

De correcte schrijfwijze van woorden staat hier niet centraal, maar wel de inhoud van wat geschreven wordt.

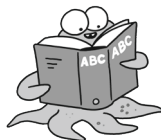
Spelling

Bij spelling kunnen de leerlingen elke deelvaardigheid intensief oefenen. De opbouw van elke les is gelijklopend, om de herkenbaarheid voor de leerlingen te verhogen.

Bij de aanbreng van een nieuwe deelvaardigheid wordt vaak, zeker in de eerste mappen, een beroep gedaan op de letterdoos. Het gebruik van de letterdoos wordt verder niet bij elke oefening herhaald. Het is aan de leerkracht om in te schatten of de leerling ze al dan niet nodig heeft. Wie geen letterdoos beschikbaar heeft in de klas, kan het kopieerblad hiervoor gebruiken.

Heel wat lessen eindigen met een dictee. De te dicteren woorden of zinnen vind je in de correctiesleutel in de lerarenkit.

In map 4 en map 5 komen er lessen rond verdelen in klankgroepen en splitsen in lettergrepen aan bod. We bieden die twee manieren naast elkaar aan. Zo kan de leerkracht zelf bepalen of er gekozen wordt voor een van beide methodes of een combinatie.

Taalbeschouwing

Elke deelvaardigheid van taalbeschouwing wordt intensief geoefend. Soms komen bepaalde deelvaardigheden zowel in lagere als in hogere mappen voor. Op die manier kunnen de leerlingen de deelvaardigheden ook oefenen met moeilijkere woorden.

Bij woordenschat ligt de klemtoon op woorden die de leerlingen tegenkomen op school en in hun directe omgeving.

Opbouw van een werkblad

Ieder werkblad is op dezelfde manier opgebouwd. Dat zorgt voor duidelijkheid en verhoogt de mogelijkheid tot zelfstandig werken.

Een werkblad is als volgt opgebouwd:

1. Lesonderwerp
2. Doel van de les
3. Onthoudkader
Naargelang een lesinhoud intensief geoefend is, kan het zijn dat er geen onthoudkader meer aanwezig is.
4. Materiaallijst
Basismateriaal dat in de klas aanwezig is, zoals potloden, schaar en papier, wordt niet expliciet vermeld.
5. Doe-opdracht
Als de leerinhoud nog in de verkenningsfase zit, staan er op het werkblad doe-opdrachten. Naarmate het accent verschuift naar inoefenen en toepassen, verdwijnen de doe-opdrachten. De doe-opdrachten gebeuren steeds onder begeleiding van de leerkracht.
6. Inoefen- en toepassingsopdrachten
7. Evaluatiemonsters

Vormgeving

Voor leerlingen die het moeilijker hebben met taal is een overzichtelijke bladschikking belangrijk. Daarom is op elk werkblaadje het aantal oefeningen beperkt: geen overvolle bladzijden, meer ruimte voor antwoorden, er kan gebruikgemaakt worden van materiaal ... Daarnaast werkt het ook motiverend voor leerlingen om binnen de vooropgestelde tijd een werkblad klaar te hebben.

Er staan ook alleen maar tekeningen op het werkblad als ze functioneel zijn voor de oefeningen. Dat zorgt voor een rustige bladspiegel.

Taalgebruik

In *Taalmonsters* zijn de instructies bewust kort geformuleerd en zijn meervoudige opdrachten opgesplitst. Dat maakt het enerzijds iets haalbaarder voor de leerlingen om ze te lezen en geeft hun anderzijds de mogelijkheid om ze stap voor stap af te werken.

De onthoudkaders

Bij nieuwe leerstof staat bovenaan op het werkblad een onthoudkader met daarin een schematische voorstelling van de leerinhoud, indien nodig voorzien van een concreet voorbeeld. Dit kader kan de leerling tijdens de oefeningen gebruiken. Het is belangrijk om, zeker in het begin en bij de jongste leerlingen, deze onthoudkaders even met hen te overlopen en uit te leggen.

Als er meer werkblaadjes van dezelfde leerinhoud aangeboden worden, kan het zijn dat het onthoudkader stelselmatig wordt afgebouwd. De leerling leert zo stap voor stap de leerstof automatiseren. Indien nodig kan hij steeds teruggrijpen naar werkbladen met een onthoudkader.

In de lerarenkit vind je per map een overzicht van de gebruikte onthoudkaders. Op die manier kunnen ze ook ter beschikking gesteld worden aan de leerlingen.

Correctiesleutel

De correctiesleutel vind je terug in de lerarenkit.

Lesonderwerp

> rijmen

DOEL ik kan een rijmwoord zoeken.

rijmwoorden klinken achteraan hetzelfde.

• enkele voorwerpen: lat, bal, gom, klok, glas, fles

1 doel

- neem een van de voorwerpen die op de tafel liggen.
- benoem het voorwerp, maak zo veel mogelijk rijmwoorden met dit voorwerp.
- geef nu de leerkracht een ander voorwerp, wie vindt er het meest?
- doe deze opdracht nog eens.

2 kruis het rijmwoord aan.

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

taalbeschouwing

Doel van de les

Onthoudkader

Materiaallijst

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

3 doorstreep het woord dat niet rijmt.

haan	banaan	maan	aap	gaan
beer	speer	giraf	veer	peer

4 • vul de zin aan.

• kies uit: regen – bij – trompet.

het monster ligt in bed en speelt op een _____.

het monster staat te vegen in de _____.

boven het ei vliegt een _____.

taalbeschouwing

Doe-opdrachten

Inoefen- en toepassingsopdrachten

5 • zeg hardop wat je ziet.

- welke kleur rijmt op dit woord?
- geef elke tekening de juiste kleur.

hoe is het gegaan?

taalbeschouwing

Evaluatiemonsters

De belangrijkste taalmonsters – een korte voorstelling

Hier staat vermeld welk materiaal je voor dit werkblad nodig hebt. Naar kopieerbladen wordt verwezen met de letter K.

Hier is ondersteuning van de leerkracht nodig.

Bij een oefening waar het duomonster getekend staat, moet de leerling samenwerken met een klasgenoot. De klasgenoot kan zowel ingeschakeld worden bij opdrachten die de leerling niet alleen kan uitvoeren als bij opdrachten die iets moeilijker zijn.

Bij deze oefening hoort een audiofragment. Je vindt de audiofragmenten terug op de cd en in de lerarenkit.

Bij deze oefening hoort een beeldfragment. Je vindt de beeldfragmenten terug in de lerarenkit en via de QR-code. Naar filmpjes wordt verwezen met de letter F.

Bij deze oefening wordt de letterdoos gebruikt of kan ze als ondersteuning gebruikt worden.

Verschillende fases

Een nieuwe leerinhoud verwerven en uiteindelijk tot automatiseren en toepassen komen, is een leerproces dat is opgebouwd uit drie fases. Tijdens de lessen komen de drie fases systematisch aan bod. De fases lopen niet noodzakelijk in chronologische volgorde: de ene keer kan het accent liggen op oefenen, terwijl de volgende keer wordt teruggegaan naar het verkennen. De fases lopen in elkaar over en kunnen ook niet altijd strikt gescheiden worden.

Verkennen

Als een nieuwe leerinhoud, een nieuw onderwerp ... zich aandient, moet dat verkend worden. De leerling moet de kans krijgen om dit aspect vanuit verschillende invalshoeken te bekijken om de leerkans te vergroten. Het is daarbij belangrijk dat de leerling de kans krijgt om handelingen eerst uit te voeren, te ervaren, voor ze te gaan benoemen.

Geef de leerling de tijd en ruimte om te experimenteren met het materiaal, de leerstof praktisch te bekijken ...

De doe-opdrachten op de werkblaadjes sluiten aan bij deze verkenningsfase.

Daarnaast kan het zeer interessant zijn om, indien mogelijk, de leerling te laten aansluiten bij een klassikale instructie van de reguliere taallessen over een gelijkaardig onderwerp binnen

hetzelfde domein. Uiteraard zal een groot deel van de leerstof niet aansluiten bij het niveau van de leerling, maar bepaalde handelingen, zoals het gebruik van een woordenboek, zoeken van tegenstellingen ..., kunnen wel samen geoefend worden. De concrete opdrachten kunnen aangepast worden aan het niveau van de leerling met behulp van deze lessen.

Oefenen

De leerlingen oefenen hier strategieën en standaardprocedures. Ze werken in deze fase nog vrij geïsoleerd met de nieuwe leerinhoud of strategie.

De oefeningen na de doe-opdrachten sluiten aan bij deze oefenfase.

Het is belangrijk om vooraf met de leerling even het onthoudkader van de les te bekijken. De leerling kan gedurende het oefenen terugrijpen naar dat kader.

Bij deze oefeningen staat het gebruik van extra materiaal, zoals een letterdoos, niet meer expliciet vermeld. Het is aan de leerkracht om te bepalen of de leerling dat al dan niet nog nodig heeft.

Uiteraard is het de bedoeling dat de leerling de leerinhoud gaat automatiseren. Het onthoudkader wordt systematisch ingekort en verdwijnt na een aantal lessen helemaal. Zo kan gericht nagegaan worden of de leerstof echt geautomatiseerd is of niet. Als dat niet zo is, kan steeds teruggegrepen worden naar de onthoudkaders.

Toepassen

De leerlingen krijgen hier problemen in contexten aangeboden. Ze moeten bij deze oefeningen de nieuw geoefende leerinhouden gebruiken in toepassingssituaties.

Evaluatie en rapportering

Evaluatie door de leerkracht

Bij een aangepast traject hoort uiteraard ook een aangepaste evaluatie.

Elke map is voorzien van een doelenlijst per domein. Daarop kun je als leerkracht aanduiden welk doel behaald is en waaraan de leerling nog extra moet werken.

Die leerlijn kun je via de lerarenkit downloaden en individualiseren.

Op de doelenlijst kun je ook extra commentaar schrijven. Zo kun je aangeven of de leerling nog een onthoudkader nodig heeft, de opdracht zelfstandig volbracht heeft ... Uiteraard kun je hier ook vermelden of er sticordi-maatregelen zijn toegepast.

Deze individuele leerlijn geeft op eender welk moment een duidelijk beeld van waar de leerling staat.

Als je gebruik wilt maken van tussentijdse toetsen, kun je die opmaken aan de hand van de gemaakte werkbladen van de leerling. Bij de rapportering is het dan van belang om duidelijk te vermelden dat het om een individueel traject gaat.

In *Taalmonsters* staan geen toetsen, omdat voor iedere leerling een pakket op maat wordt samengesteld. Evaluaties moeten dus ook op maat en in functie van de leerling gemaakt worden.

Evaluatie door de leerling

Elk werkblaadje is voorzien van evaluatiemonsters en de bijbehorende vraag: 'Hoe is het gegaan?'

Zodra het werkblad klaar is, duidt de leerling daarop aan hoe hij de leerstof en de opdrachten ervaren heeft. Het is belangrijk om dat even kort met de leerling te bespreken. Het al dan niet goed oplossen van oefeningen kan verschillende oorzaken hebben, een leerling kan zich ook even wat minder goed in zijn vel voelen. Het is daarom essentieel om als leerkracht even te toetsen waarom hij een bepaald emoticon heeft aangeduid. Enkele richtvragen: Wat liep goed? Wat was moeilijk? Waarom was het vandaag moeilijker? Hoe zou dat komen?

Doelenlijst *Taalmonsters*

Je vindt de doelenlijst van alle mappen in de lerarenkit.